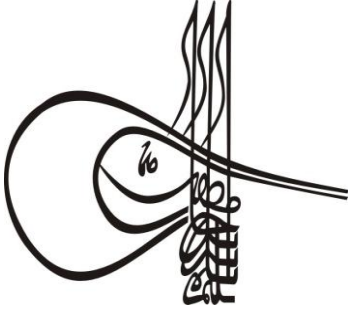

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic

Volume 11/2 Winter 2016, p. 535-548

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9196>

ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: 27.01.2016

✓ Accepted/Kabul: 01.03.2016

✍ Referees/Hakemler: Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM –

Doç. Dr. Mustafa YILDIZ

This article was checked by iThenticate.

EĞİTSEL OTORİTE VE GELECEĞE YÖN VERME

*Firdevs GÜNEŞ**

ÖZET

Otorite, zor kullanmadan insanları etkileyerek yönlendirebilme gücü ve becerisi olarak açıklanmaktadır. Eskiden otorite denilince genellikle katı bir disiplin anlayışı, öğrencileri cezalandırma, azarlama, eleştirme gibi uygulamalar akla geliyordu. Otorite ile güç kullanma kavramları karıştırılıyor ve eğitimde güç kavramı öne çıkıyordu. Tarihsel süreç içerisinde 1960'lı yıllara kadar baskıcı otorite anlayışının uygulandığı, ardından serbest otoritenin ortaya çıktığı, 2000'li yıllarda ise eğitsel otorite kavramının gündeme geldiği görülmektedir. Bu süreçte öğrencilere baskı uygulama ve suçlama anlayışından vazgeçilerek eğitime yönelme başlamıştır. Eğitsel otorite ile öğrencilerin dil ve zihinsel becerilerini geliştirme, değer ve tutumlarını zenginleştirme, geleceklerine yön verme amaçlanmaktadır. Öğrencilerin öğrenmeyi öğrenme, kendini geliştirme ve sorumluluk becerilerini geliştirmek için eğitsel otorite uygulamalarında dikkat edilecek kurallar dile getirilmektedir. Eğitsel otoritenin iyi uygulanması için öğretmenin öğrencileri tanıması, duygu ve düşüncelerine önem vermesi, onlardan gelen eleştirileri dikkate alması, rehberlik yapması, kural ve yönergeleri belirlemesi, çatışmaları çözmesi önerilmektedir. Öğrencilerde aktif öğrenme, sorgulama, tartışma, sorun çözme, eleştirel düşünme gibi becerileri üst düzeyde geliştirmek için eğitsel otorite uygulamalarına önem vermek gerekmektedir. Ancak ülkemizde hâlâ çocuk ve gençlerin eğitiminde bazı öğretmenlerin baskıcı, bazılarının serbest, bazılarının da eğitsel otorite anlayışını uyguladığı görülmektedir. Sınıflarda eğitsel otoriteye yer verilmediği bilinmektedir. Dileğimiz bütün öğretmenlerin eğitsel otorite anlayışını benimsemesi, ülkemizin geleceğine yön verecek düşünen, anlayan, sorgulayan ve sorun çözen bireylerin yetiştirilmesidir.

Anahtar Kelimeler: otorite, öğrenme, öğretmen, öğrenci

* Prof. Dr. Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi, El-mek: firdevs.gunes@gmail.com

EDUCATIONAL AUTHORITY AND DIRECTING FUTURE

ABSTRACT

Authority can be explained as the skill and power of directing people by not oppressing. Previously, the authority was generally considered as the strict perception of discipline, and the applications of punishing the children, scolding and criticizing. The concepts of authority and using power were mixed up and using power came to the forefront in education. In the historical development process, the perception of oppressive authority was applied until 1960's and then free authority emerged and the concept of educational authority was formed in 2000's. In this process, the perception of accusation and application of oppression have been given up and education has been tended towards. It is aimed to improve the students' language and mental skills, enrich their attitudes and values and direct their future in educational authority. There are rules in application of educational authority to improve the students' skills of learning to learn, developing themselves and their responsibility. With the aim of applying the educational authority well, it is suggested that the teachers should know the students very well, care their feelings and ideas, take in consideration of their criticism, guide them, determine rules and directions and solve the conflicts. It is necessary to pay attention on educational authority in order to improve the students' skills such as active learning, questioning, discussing, problem solving and critical thinking. However, it has been observed that some teachers still apply the perceptions of oppressive, free or educational authority in the education of children and adults. Our hope is that all of the teachers adopt the perception of educational authority to educate the students directing the future of our country by thinking, understanding, questioning and solving problems.

STRUCTURED ABSTRACT

Education is the process of directing the students' future by providing various knowledge and skills. The most important actor of this process is teacher. The teacher uses educational authority in order to recognize the students well, direct them by attracting and provide necessary guidance. In the past, the authority was considered as strict discipline perception and the applications such as controlling the students' behaviors, punishing, threat and scolding. It was considered that when the authority did not exist, there would be problems and the organization could not be supported in the schools. In this perception, the concepts of educational authority and using power were mixed and using power became prominent in education activities.

These applications in education and the perception of authoritarian behaviors were criticized in later years. The applications such as releasing the students and behaving without planning, decision and aim came up. It was defended that the students should behave independent in the lessons. Then, these applications were evaluated and it was considered that educating the students was not possible by providing independence without guiding them and giving responsibility. In this

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/2 Winter 2016

respect, the concept of educational authority has been formed. It is claimed that educational authority directing the future by affecting the students is necessary since education and learning cannot be qualified without educational authority. In recent education approach, it aimed to improve students' language and mental skills, enrich their values and attitudes and direct their future by educational authority. Hence, the approaches of using applying oppression, punishing, leaving alone and blaming were given up.

What is educational authority? What is the difference of educational authority from the others? As it is known, authority is explained as the power and skill of directing people by attracting them without using force. This perception is also valid for educational authority. Educational authority is the power and skill of directing students by attracting them based on education aims. The educational authority is needed in the school and all grade levels. Teaching and learning cannot be talked about without educational authority. Educational authority puts all knowledge, skills and experience in action, forms theories and rules, organizes the classroom environment, control the education process and facilitates learning in order to improve students. Therefore, authority and education cannot be separated. The concept of power should be paid attention on in order to apply educational authority well. In the application, the concept of power is the head of educational authority and causes misunderstanding. However, educational authority is aimed to direct education and learning by attracting people but being opposite is not aimed.

Educational authority has four main properties. They are attracting people, being indirect, changing in time and necessitating knowledge. Teachers are expected to give confidence, help them believe that they can learn and success, direct positively, support development process by educational authority. In this respect, educational authority is the duty of guidance for the students.

Educational authority should be conducted to the students indirectly but not directly because educational authority is not the action alone but it is directing to perform another action. In other words, it is directing people to learn by attracting them. It is not wish that people accept by oppression or command which the people obey. On the contrary, it is helping students voluntarily want to learn and improve themselves.

Educational authority is the operation whose levels and techniques change in time. The need of educational authority decreases when the students' skills of learning and improving themselves develop. In other words, educational authority is not needed when the students accept the responsibility of learning and begin to manage. However, the changes in education approach and information technology necessitate changes in educational authority.

Educational authority is not the operation of using limitless power, obeying or obedience unconditionally. On the other hand, it includes controlled operations based on knowledge and skills. There are aim, logic and border of educational authority. It operates based on them. It adopts the changes and developments by changing knowledge.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/2 Winter 2016

Authority in the schools is separated into three groups; oppressor authority, free authority and educational authority. In historical process, it was observed that these authority types were applied in various times. Oppressor authority was used in especially in 1960's and then free authority was formed. Educational authority has spread in 2000's. Teachers should pay attention on some rules in order to apply educational authority in the classrooms. They are recognizing students well, giving value, guiding, making educational communication and being example.

Teachers accepting the perception of educational authority recognize people well, provide necessary guidance and help, praise students' success and criticize them by not breaking them. They care feelings and thinking of the students and their criticisms. They prepare and carry out the lessons with them. They always provide confidence and feel confident. They pay attention on educational relationship and behave objective. The responsibility of the students is improved and the decrease in work, amount and quality is not observed even if the teacher is not in the classroom. Working in group, cooperation and relationship between people develop. The development of the skills such as active learning, reasoning, discussing, solving problem, critical thinking are observed.

To conclude, educational authority is the concept spreading fast in recent years and paid attention on by the teachers. The importance of educational authority is emphasized and the skill of attracting people without oppression is focused on by the constructivist education approach. The rules in educational authority in order to improve students' skills of learning of learning, taking responsibility and realizing themselves are explained. However, it is observed there are still teachers using oppressive authority, free authority or educational authority in children and adult education. Our hope is that the teachers should internalize educational authority perception, provide development of the students and educate students that can direct our future, think, understand, criticize and solve problems.

Keywords: authority, learning, teacher, student

I.GİRİŞ

Eğitim, öğrencilere çeşitli bilgi ve beceriler kazandırarak geleceğine yön verme sürecidir. Bu sürecin en önemli aktörü öğretmen olmaktadır. Öğretmen öğrencileri iyi tanımak, etkileyerek yönlendirmek ve gerekli rehberliği yapmak için eğitsel otoriteye başvurmaktadır. Eskiden otorite denilince genellikle katı bir disiplin anlayışı, öğrencilerin davranışlarını kontrol etme, ceza verme, tehdit, azarlama, eleştirme gibi uygulamalar akla geliyordu. Otoriter davranılmazsa okulda düzenin sağlanamayacağı ve çeşitli sorunların çıkacağı savunuluyordu. Bu anlayışta eğitsel otorite ile güç kullanma kavramları karıştırılıyor eğitim faaliyetlerinde güç kullanma öne çıkıyordu.

Eğitim alanındaki bu uygulamalar daha sonraki yıllarda eleştirilmeye ve otoriter davranma anlayışı eleştirilmeye başlandı. Okullarda öğrencileri serbest bırakma, çalışmalarda plansız, kararsız ve amaçsız hareket etme gibi uygulamalar gündeme geldi. Öğrencinin derslerde özgür olması savunuldu. Ardından bu uygulamaların bir değerlendirilmesi yapıldı. Öğrencilere rehberlik etmeden, sorumluluk vermeden sadece özgürlük vererek istenilen düzeyde yetiştirmenin mümkün olmayacağı anlaşıldı. Bunun üzerine otorite fikrine tekrar dönüldü ve eğitsel otorite kavramı ortaya atıldı.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/2 Winter 2016

Öğrencileri etkileyerek geleceğe yönlendiren eğitsel otoritenin gerekli olduğu, aksi takdirde eğitim ve öğrenmenin nitelikli olamayacağı öne sürüldü. Günümüz yeni eğitim anlayışında eğitsel otorite ile öğrencilerin dil ve zihinsel becerilerini geliştirme, değer ve tutumlarını zenginleştirme ve geleceklerine yön verme amaçlanmaktadır. Böylece eğitim sürecinde öğrencilere baskı uygulama, ceza verme, yalnızlaştırma ve suçlama anlayışından vazgeçilmektedir.

Robbes (2006), okullardaki eğitsel otorite uygulamalarını baskıcı otorite, serbest otorite ve eğitici otorite olmak üzere üç grupta toplamaktadır. Tarihsel süreç içerisinde önce baskıcı otoritenin uygulandığını ve bu uygulamanın 1960'lı yıllara kadar sürdüğünü açıklamaktadır. Ardından 1960'lı yıllarda baskıcı otoriteye karşı olarak serbest otoritenin ortaya çıktığını, 2000'li yıllarda ise eğitici otorite anlayışının yaygınlaştığını belirtmektedir. Robbes'e (2006) göre bu üç otorite türü hâlâ sosyal ilişkilerde görülmekte bazı aile ve okullarda öğrencilerin eğitiminde uygulanmaktadır (Robbes,2006).

Eğitsel otorite son yıllarda hızla yayılmakta ve eğitimciler tarafından önem verilen bir kavram olmaktadır. Yapılandırıcı eğitim anlayışı ile birlikte okullarda eğitsel otoritenin gerekli olduğu vurgulanmakta, zor kullanmadan öğrencileri etkileyerek yönlendirme becerisi üzerinde durulmaktadır. Öğrencilerin öğrenmeyi öğrenme, kendini geliştirme ve sorumluluk becerilerini geliştirmek için eğitsel otorite uygulamalarında dikkat edilecek kurallar dile getirilmektedir. Aşağıda önce otorite kavramı ve türleri açıklanmakta ardından eğitsel otorite, özellikleri, düzeyleri ve uygulanması üzerinde durulmaktadır.

1.1.Otorite Nedir?

'Otorite' çok eski yıllara uzanan, Antik Yunan ve Roma döneminde kullanıldığı bilinen bir kelimedir. Yabancı sözlüklerde Latince "*auctoritas*" kelimesinin karşılığı olan "*artırma, yükseltme*" anlamına gelen "*augere*" kelimesinden türetildiği, bazı kaynaklarda "*yazan, üreten*" anlamına gelen "*auctor*", bazı kaynaklarda ise "*etkili ve aktif olma*" anlamındaki "*acteur*" kelimesinden geldiği belirtilmektedir.

Türkçe sözlüklerde 'otorite' kelimesi "*Herhangi bir konuda bir şeyin yeterliliğine herkesi inandırarak bir kişinin kendine sağladığı itaat ve güven; hâkimiyet ve emretme kudreti; yaptırım koyma ve kullanma gücü.*" olarak açıklanmaktadır. Bazı kaynaklarda "*Kumanda etme hakkı, itaat ettirme, muhakemeleri veya doktrini umumiyetle doğru olarak kabul edilen ve bir sahada derinleşmiş olan şahıs veya eser.*" olarak verilmektedir. Siyaset bilimi terimi olarak "*Bir toplumun sosyal, kültürel ve hukuki yapısına uygun olarak ortaya çıkan meşru ve kurumsallaşmış güç kullanımı.*" olarak açıklanmaktadır. TDK Türkçe Sözlükte ise otorite kelimesi üç anlamda verilmektedir. Birincisi, "*Yaptırma, yasaklama, emretme, itaat ettirme hakkı veya gücü, yetke, sulta*", ikincisi "*Siyasi veya idari güç*", üçüncüsü ise "*Çalışmalarıyla kendini kabul ettirmiş, başarılı kimse.*" olarak sıralanmaktadır. Çeşitli kaynaklarda ise otoritenin üç tanımı verilmektedir. Bunlardan birincisi kavramın sözlük anlamı olup, "*emretme veya nihai kararı verme hakkını*", ikincisi, "*başkaları adına konuşma veya eylemde bulunma hak veya yetkisini*", üçüncüsü ise "*herhangi bir konudaki uzmanlığı*" ifade etmektedir (Bal,2014).

Görüldüğü gibi otorite kelimesi üç farklı anlamda kullanılmaktadır. Bunlar "*emretme ve itaat ettirme hakkı veya gücü, başkaları adına konuşma veya eylemde bulunma hak veya yetkisi ile bir konuda uzmanlık*" olmaktadır. Siyaset alanı bunlardan ilk ikisiyle yani "*başkaları adına kararlar alma ve onları bu kararlara uymaya ikna etme ya da zorlama gücü*" ile ilgilenmektedir. Eğitim alanı ise son ikisine yani "*başkaları adına konuşma veya eylemde bulunma hak ve yetkisi ile bir konuda uzmanlık gücü*" ne odaklanmaktadır.

Otorite, çoğu zaman güç kavramı ve güç kullanma ile karıştırılmakta, bazen onun yerine kullanılmaktadır. Oysa otorite güven ve kabule dayanmakta, saygı ve itaati temele almaktadır. Güç (zor) kavramı ise boyun eğme, körü körüne itaat etme ve kuvvet uygulamaya dayanmaktadır. Otorite bilgi ve beceriye dayalı hareket etme, gönüllülük ve katılımı benimsemektedir. Güç (zor) ise emir, dayatma ve yaptırım kullanmayı öne çıkarmaktadır. Otorite, *kişinin kendi çabalarıyla bilgi ve becerilerini geliştirmesini* istemekte, güç (zor) kavramı ise *başkalarının davranışlarını zorla düzeltmeye* odaklanmaktadır. Otorite insanları *ikna* etmeye, güç (zor) ise *mecbur* bırakmaya yönelmektedir. Bu iki kavramın karıştırılması ve otoritenin güç olarak kullanılması eğitim alanında çeşitli sorunlara neden olmaktadır. Özellikle yetişkinlerle ilişkilerde ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır.

Otorite, teorik ve pratik (uygulama) olmak üzere iki bileşenden oluşmaktadır. Teorik boyut bir konuda derinlemesine bilgi, beceri, düşünce ve görüşe sahip olma, alanda güvenilir, inanılır ve saygın olma durumunu içermektedir. Pratik boyut ise yürütülen görev, meslek ve sosyal konum nedeniyle diğer insanlar hakkında bağlayıcı kararlar alma, onların iş, davranış ve eylemleri üzerinde etkili olma durumunu kapsamaktadır. Uygulamada teorik ve pratik boyutun birleştirilmesi, uzmanlığa dayalı bilgi, beceri ve teknikler kullanılarak insanların davranış, tutum, görev ve eylemlerinin yönlendirilmesi gerekmektedir.

Otorite, iletişimsel ve etkileşimsel iki süreci kapsamaktadır. İletişimsel yönü 'verici', 'alıcı', 'ileti' ve 'dönüt' olmak üzere iletişim sürecinde kullanılan dört öge ile açıklanmakta, bu öğelerle hem iletişim hem de otorite kurulmaktadır. Bu durum aile, okul ve işyerlerinde açıkça görülmekte, "*ana baba otoritesi, öğretmen otoritesi, kurul otoritesi*" gibi karşımıza çıkmaktadır. Etkileşimsel yönü ise yönetici, çalışan ve çalışma ortamı değişkenlerinin etkileşimiyle gerçekleşmektedir. Bu durum eğitimde öğretmen, öğrenci ve öğrenme ortamı arasındaki etkileşimle ortaya çıkmaktadır.

Yukarıdaki bilgilerden hareketle otorite kavramı "*zor kullanmadan insanları etkileyerek yönlendirebilme gücü ve becerisi*" olarak açıklanabilir.

1.2.Otorite Türleri

Otorite türlerini belirlemek için çeşitli araştırmalar ve sınıflamalar yapılmıştır. Bunlar incelendiğinde ortak bir noktada buluşmanın güç olduğu görülmektedir. Bazı araştırmacılar otorite türlerini bilim dallarına göre yani psikoloji, sosyoloji, antropoloji ve siyaset bilimi açısından ele alarak sınıflamıştır. Bazı araştırmacılar alandaki uygulamaları temel almıştır. Bazıları da otorite düzeylerine göre sınıflama yapmıştır.

Bilinen ilk sınıflama Max Weber tarafından yapılmıştır. Weber otorite tiplerini geleneksel, **karizmatik** ve yasal otorite olarak üçe ayırmıştır. Geleneksel otorite geleneklerin hâkim olduğu, büyük değer verildiği, değişimin yavaş olduğu toplum ve kurumlarda görülmektedir. Karizmatik otorite önderin olağanüstü olarak görülen kişisel niteliklerinden doğmaktadır. Bu nitelikler çoğu zaman araştırılmaz ve var olduğuna inanılır. Yasal otorite ise akıl ve kurallara dayanmaktadır. Kişiler belli kurallara göre yönetime gelir, belirli sınırlar içinde yetkilerini kullanır ve belirli kurallara göre yönetimden uzaklaşırlar.

Alandaki uygulamalara göre otorite türleri, uzmanlığa dayalı otorite, unvana dayalı otorite ve güce dayalı otorite olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Uzmanlığa dayalı otorite kişinin bir konudaki bilgi, beceri ve deneyiminden gelmektedir. Örneğin "Eğitim alanında otoritedir, otorite olarak konuşuyor." gibi. Unvana dayalı otorite kişinin yürüttüğü iş, görev ve sorumluluklarından gelmektedir. Örneğin komisyon başkanının otoritesi, öğretmenin otoritesi gibi. Güce dayalı otorite ise bir kişinin görev ve yetkilerine dayanarak başka kişilere yaptırım uygulamasından gelmektedir. Örneğin kurumlardaki otorite hiyerarşisi gibi.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/2 Winter 2016

Otorite düzeylerine göre yapılan sınıflamada baskıcı otorite, ölçülü otorite ve serbest otorite olarak üç düzey karşımıza çıkmaktadır. **Baskıcı otorite** gücün yoğun bir şekilde kullanıldığı otorite türüdür. Bazı yönetici ve büyüklerin kullandığı bu otorite türünde bağırıp çağırma, öfke, tehdit, azarlama, aşağılama, küçük bir hataya tahammül edememe, haklı haksız demeden cezalandırma gibi uygulamalar görülmektedir. **Ölçülü otoritede** ise çalışanların veya öğrencilerin itaatkâr olması için onlarla az konuşma, yüz yüze gelmemeye çalışma, ölçüyü koruma, ancak zaman zaman emir ve ceza vermenin gerekli olduğuna inanma gibi uygulamalar görülmektedir. **Serbest otorite** ise bazı yönetici, öğretmen ve ailelerin uyguladığı otorite türüdür. Burada ağırlık bilgiye, mantıklı olmaya ve sevgiye verilmekte, çocuklar üzerinde bunlara dayalı otorite kurulmaya çalışılmaktadır. Ancak çoğu zaman bu durum gerçekleşmemekte, evde ana babaların ilke ve kurallar koymaması, rasgele yaşaması, çocukların eğitimi üzerinde fazla durmaması buna engel olmaktadır.

Son yıllarda yapılan bir sınıflamada ise otorite kavramı, kurumsal, bilimsel ve eğitsel olmak üzere üç gruba ayrılmıştır. **Kurumsal otorite**: Bir görevin sorumluluğunu üstlenen kişinin, bu görevden dolayı bazı işlerin yapılmasını isteme hakkını elde etmesi, görev otoritesi ya da hakkı olarak açıklanmaktadır. **Bilimsel otorite**: Başkalarının kendisine güvendiğini bilerek objektif kararlar veren, bilimsel sorumlulukla hareket eden kişilerin sahip olduğu otoritedir. Bilim adamları, teori ve model geliştiren araştırmacı-yazarlar, öğreti ortaya koyan düşünürlerin otoritesi buna örnektir. **Eğitsel Otorite**: Ana, baba, öğretmen, eğitici gibi yetişkinlerin eğitimle ilgili bir görev yüklenmeleri sonucunda aldıkları sorumluluk ve bu sorumluluğun getirdiği otorite olmaktadır. Eğitsel otorite son yıllarda eğitim alanında giderek yayılan ve okullarda uygulanmaya başlayan bir kavram olmaktadır (Robbes, 2009).

II. EĞİTSEL OTORİTE VE ÖZELLİKLERİ

Günümüzde yeni eğitim anlayışı ile birlikte okullarda eğitsel otorite gerekli görülmekte, eğitsel otorite olmaksızın öğretim ve öğrenme sürecinin güç olacağı vurgulanmaktadır. Aşağıda eğitsel otorite, özellikleri ve düzeyleri verilmektedir.

2.1.Eğitsel Otorite

Eğitsel otorite nedir? Eğitsel otoritenin diğerlerinden farkı nedir? Son yıllarda bazı uzman ve eğitimciler bu konuyu araştırmaktadır. Bilindiği gibi otorite “*zor kullanmadan insanları etkileyerek yönlendirebilme gücü ve becerisi*” olarak açıklanmaktadır. Bu anlayış eğitsel otorite için de geçerli olmaktadır. Öğrencileri etkileyerek eğitim amaçları doğrultusunda yönlendirme gücü ve becerisine eğitsel otorite denilmektedir. Prairat’a (2011) göre, okulda ve her düzey eğitim ortamında eğitsel otorite gereklidir. Eğitsel otorite olmadan öğretim ve öğrenmeden bahsedilemez. Eğitsel otorite öğrencileri geliştirmek için bütün bilgi, beceri ve deneyimleri harekete geçirir, ilke ve kurallar oluşturur, sınıf ortamını düzenler, eğitim sürecini kontrol eder ve öğrenmeyi kolaylaştırır. Bu nedenle eğitim ve otorite birbirinden ayrılamaz. Prairat’a (2011) göre eğitsel otoritenin iyi uygulanması için güç kavramına dikkat edilmesi gerekmektedir. Uygulamada hep güç kavramı eğitsel otoritenin önüne geçmekte ve yanlış anlamalara neden olmaktadır. Oysa eğitsel otorite insanlarla zıtlaşmayı değil onları etkileyerek eğitime ve öğrenmeye yönlendirmeyi amaçlamaktadır (Prairat,2011).

Eğitsel otorite iletişimsel ve etkileşimsel olmak üzere iki sürece dayanmaktadır. Eğitsel otoritenin iletişimsel sürecinde öğretmen ve öğrenci iletişimi yer almaktadır. Bu süreçte 'verici', 'alıcı' , 'ileti' ve 'dönüt' olmak üzere dört öge üzerinde durulmakta, eğitsel iletişim ön plana alınmaktadır. Öğretmenin eğitsel iletişim sürecine gereken önemi vermesi, öğrenciye gerekli bilgi ve becerileri aktarması, onları dinlemesi, yeterli düzeyde iletişim kurması eğitsel otoriteyi kolaylaştırmaktadır. Eğitsel otoritenin etkileşimsel yönü ise öğretmen, öğrenci ve öğrenme ortamının etkileşimine dayanmaktadır. Bu süreç öğretmen, öğrenci ve öğrenme ortamı olmak üzere üç bileşenin etkileşimiyle gerçekleşmektedir. Bu sürecin en aktif bileşeni öğretmen olmaktadır. Öğretmen

eğitimin amaçlarına ulaşmak, öğrencilerin dil, zihinsel ve sosyal becerilerini geliştirmek için eğitsel otoriteyi iyi kullanmalıdır.

Eskiden okullarda öğretmen ve yetişkinlere büyük değer verilir, onlar her şeyi bilen kişiler olarak her dedikleri doğru kabul edilir ve uygulanırdı. Öğretmen ve yetişkinler otorite sayılır, onlara danışılır, görüş ve önerileri alınır. Söylediklerine güvenilir ve tartışılmazdı. Çocuklar ise yetişkinlerin isteklerini olduğu gibi kabul eder ve kurallara uyarlardı. Çocuklar aktarılan bilgileri sorgulamaz, her soruyu sormaz, çoğu zaman soru sormaya cesaret edemez ve bazı soruları içinden sorarlardı. Okullardaki bu ilişkiler zamanla değişmiş, otorite anlayışı giderek zor kullanmaya dönüşmüştür.

Günümüz eğitim anlayışında ise yetişkin bilginin tek sahibi değildir. Çocuklar günlük hayat ve dünya hakkında medya, bilgisayar, arkadaş gibi çeşitli kaynaklardan bilgi almaktadırlar. Günün her saatinde bilgi ve iletişim teknolojileri ile etkileşmekte ve iç içe yaşamaktadırlar. Bu nedenle yeni bilgilere daha çabuk ulaşmaktadırlar. Bu durum bilgilerini güncellemeyen ve kendini yenilemeyen öğretmenlerin işini zorlaştırmaktadır. Öğretmenlerin verdikleri bilgilerle öğrencilerin bilgi ve iletişim kaynaklarından öğrendikleri bilgiler arasında tutarsızlık olması, öğretmene güven kaybını getirmektedir. Bir başka ifadeyle öğretmenin öğrenci üzerindeki otoritesi zayıflamaktadır. Öğretmenlerin böyle durumlarda öğrencilerin boyun eğmelerini beklemek yerine eğitsel otoritelerini sürdürmek için farklı yöntemlere başvurmaları gerekmektedir.

2.2.Eğitsel Otoritenin Özellikleri

Prairat 'a (2016) göre, eğitsel otoritenin dört temel özelliği vardır. Bunlar öğrenciyi etkileme, dolaylı olma, zamanla değişme ve bilgiyi gerektirme olmaktadır. Bunlar aşağıda açıklanmaktadır.

Öğrenciyi etkileme: Eğitsel otorite öğrenciye güven vermeli, öğrenebileceğine ve başaracağına inandırmalı, olumlu yönlendirmeli, gelişim sürecine katkı sağlamalıdır. Bu anlamda eğitsel otorite öğrenciye yönelik bir rehberlik hizmeti olmaktadır.

Dolaylı olma: Eğitsel otorite öğrencilere dolaylı olarak uygulanmalı, doğrudan uygulanmamalıdır. Çünkü eğitsel otorite kendisi başlı başına bir eylem değil, başkalarını bir eylem yapmaya yönlendirme işlemidir. Yani öğrencileri etkileyerek öğrenmeye yönlendirme işlemidir. Baskıyla kabul ettirilen istekler, uyulması için verilen emirler değildir. Tam tersine öğrencilerin gönüllü olarak öğrenme ve kendilerini geliştirmelerini istemeye yardım etme işlemidir.

Zamanla değişme: Eğitsel otorite zamanla düzeyi ve teknikleri değişen bir işlemdir. Öğrencinin öğrenme ve kendini geliştirme becerileri arttıkça eğitsel otoriteye ihtiyaç azalmaktadır. Bir başka ifadeyle öğrencinin öğrenme sorumluluğunu üstlenmesi ve yönetmeye başlaması üzerine eğitsel otoriteye fazla gerek kalmamaktadır. Ancak eğitim anlayışı ve bilgi teknolojilerindeki değişimler eğitsel otoritede de değişimleri getirmektedir.

Bilgiyi gerektirme: Eğitsel otorite koşulsuz itaat, boyun eğme veya sınırsız güç kullanma işlemi değildir. Tam tersine bilgi ve becerilere dayalı ve kontrollü işlemleri içermektedir. Eğitsel otoritenin bir amacı, mantığı ve sınırları vardır. Bunlar doğrultusunda hareket eder. Bilgi değiştikçe yeniliklere ve gelişmelere uyum sağlar (Prairat,2016).

2.3.Eğitsel Otorite Düzeyleri

Robbes (2006), okullardaki eğitsel otorite düzeylerini baskıcı otorite, serbest otorite ve eğitici otorite olmak üzere üçe ayırmaktadır. Tarihsel süreçte bu üç tür otoritenin çeşitli zamanlarda uygulandığını belirtmektedir. Özellikle baskıcı otoritenin 1960'lı yıllara kadar sürdüğünü, 1960 sonrası serbest otoritenin ortaya çıktığını, eğitici otorite anlayışının ise 2000 yılında yaygınlaştığını

açıklamaktadır. Robbes'e (2006) göre bu üç tür otorite hâlâ sosyal ilişkilerde görülmekte, bazı aile ve okullarda çocuk ve gençlerin eğitiminde uygulanmaktadır (Robbes,2006). Bunlar aşağıda sırasıyla açıklanmaktadır.

Baskıcı otorite: Bu otorite anlayışı başkasının üzerinde üstünlük kurma amacını taşımakta, öğrencilerin itaat etmesini ve boyun eğmesini istemektedir. Bu otorite güç kullanımı ile aynı anlamda görülmekte ve sürekli güç kullanımı istenmektedir. Bu anlayışta otorite zorunlu ve gerekli görülmektedir. Eğer otorite olmazsa okulda düzen sağlanamayacağı ve çeşitli sorunlar çıkacağı savunulmaktadır. Öğrencilere sürekli ve aralıksız ceza verme yeğlenmekte ve tartışmaya yer verilmemektedir. Öğrencilere fiziksel kuvvet kullanma, çeşitli psikolojik baskılar yapma, suçlama, aşağılama, şantaj, tehdit, kovalama gibi yollara sık sık başvurulmaktadır. Böyle bir otorite uygulamasında öğrenci ve öğretmen arasında karşılıklı bilgi alış veriş çok sınırlı olmakta, iletişim ve etkileşim yok denecek kadar az olmaktadır. Gönüllü ve isteyerek öğrenme yerine zorla ve baskıyla öğretim yapılmaktadır.

Serbest otorite: Baskıcı otoriteye karşı olan bu otoritede plânsız, kuralsız ve serbest bir anlayış söz konusudur. Bu otorite daha çok ailelerde ve bazı öğretmenlerde görülmektedir. Bu anlayışta otorite fikri reddedilmekte, öğrencileri serbest bırakma, çalışmalarda plânsız, kararsız ve amaçsız hareket etme görülmektedir. Öğrencilerle ilgilenilmez, gerekli rehberlik yapılmaz, eğitsel iletişim ve ilişkilere önem verilmez. Öğrenciler istedikleri yolda ilerlemede özgürdür. Bir başka ifadeyle sınırları ve kuralları olmayan, eğitim amaçlarından uzak, öğretmen ve öğrencilerin zaman zaman çatıştığı ve statü kaybının olduğu bir otorite olmaktadır. Öğrenciler belli bir amaca yönlendirilmediği ve motivasyon kayb olduğundan disiplin problemi yaşanır. Öğrenciler arasında dikkat çeken bir biçimde kızgınlık ve sorumluluğu diğere yüklemeye vardır. Sonuç olarak rehberlik etmeden, sorumluluk vermeden sadece özgürlük vererek öğrencileri istenilen düzeyde yetiştirmek mümkün değildir.

Eğitsel otorite: Bu otorite Robbes tarafından 2006 yılında yeni bir otorite olarak önerilmiştir. Diğer iki otoritede görülen olumsuzluklar dikkate alınarak geliştirilmiştir. Eğitsel otorite kavramında bir birinden ayrılamaz üç boyut birleştirilmektedir. Bunlar “otorite olmak” (alanında uzman ve bilgili olmak), “otoriteye sahip olmak (öğrencileri geliştirmek amacıyla otorite uygulamak) ve otorite kurmak (öğretmenlik beceri ve kapasitesini kullanmak) olmaktadır. Robbes (2006), bu otorite anlayışına öğretmen ve öğrenci arasındaki karşılıklı iletişim ve etkileşim de ilave etmektedir. Eğitsel otorite, öğrencilerin itaat etmesini sağlamak için bir güç aracı olarak görülmez. Bilgileri öğrencilere baskıcı bir biçimde aktarmak veya zorla öğretmek yerine demokratik bir ortamda eğitsel iletişim ve etkileşimi içeren etkinliklerin yapılması önerilmektedir (Ténédor,2012).

Eğitsel otorite anlayışında öğretmen öğrencileri çok iyi tanır, gerekli yardım ve rehberliği yapar, öğrencilerin başarılarını över, yeri geldiğinde onları kırmadan eleştirir. Öğrencilerinin duygu ve düşüncelerine önem verir, onlardan gelen eleştirileri dikkate alır. Dersi öğrencilerle birlikte hazırlar ve yürütür. Öğrencilerine her zaman güven verir ve güven duyar. Eğitsel ilişkilere önem verir, değerlendirmede ise objektif ve tarafsız davranır. Öğrencilerde gerçek anlamda sorumluluk gelişir, öğretmen sınıfta olmasa bile yapılan iş, görev, miktar ve kalitesinde önemli bir düşme görülmez. Grupla çalışma, yardımlaşma ve kişiler arası ilişkiler gelişir. Öğrencilerde aktif öğrenme, sorgulama, tartışma, sorun çözme, eleştirel düşünme gibi becerileri geliştirme üst düzeyde gerçekleşir.

Görüldüğü gibi geçmişten günümüze kadar otorite düzeyleri katı ve sert bir yapıdan eğitici bir anlayışa doğru ilerlemiş ve eğitim boyutu öne çıkmıştır. Günümüzde hâlâ bu üç tür otorite anlayışının bazı aile ve okullarda çocuk ve gençlerin eğitiminde uygulandığı görülmektedir.

III. EĞİTİM YAKLAŞIMLARINDA OTORİTE

Otorite anlayışının eğitim yaklaşımlarına göre değiştiği görülmektedir. Bunların davranışçı, bilişsel ve yapılandırıcı yaklaşımda ele alınması ve uygulanması aşağıda kısaca verilmektedir.

3.1.Davranışçı Yaklaşım

Bu yaklaşımın amacı öğrencinin davranışlarını değiştirerek istenilen davranışları öğretmektir. Bunun için öğretim sürecinde uyarıcı kullanma, sürekli tekrar yapma, öğrencinin olumlu davranışlarını pekiştirme, alışkanlık oluşturma üzerinde durulmaktadır. Öğrencilere bir davranış veya bilgiyi öğretmek için defalarca tekrar yapılmakta, olumlu davranışlar pekiştirilerek alışkanlık oluşturulmaya çalışılmaktadır. Öğrencilerin davranışlarında gözle görülebilir değişiklikler meydana getirmek için eğitim ortamına dikkat edilmektedir. Öğrenci davranışlarını değiştirmek ve geliştirmek amacıyla sık sık ceza ve ödül kullanılmaktadır (Güneş, 2015). Bu durum otorite anlayışında da görülmekte, davranış değiştirmek için baskıcı otorite anlayışı üzerinde durulmaktadır. Bu yaklaşımda ebeveyn ve öğretmenlere otoriter olmaları tavsiye edilmektedir. Öğrencilerin otoriteye ihtiyaç duydukları, otorite olmazsa mutsuz olacakları iddia edilmektedir.

3.2.Bilişsel Yaklaşım

Bu yaklaşımda eğitim bilginin zihinde işlenmesi olarak ele alınmakta, öğrenci bilgiyi alan ve işleyen bir bilgisayara benzetilmektedir. Dışarıdan alınan bilgiler kısa süreli bellekte işlenmekte, kodlanmakta ve uzun süreli bellekte depolanmaktadır. Bilgiyi depolama işlemi rastgele ve dağınık değil tam tersine hiyerarşik ve düzenli yapılmaktadır. Bunun için zihinsel şemalar kullanılmaktadır. Zihinsel şemalar bilgileri düzenleme, yerleştirme ve kullanma için gerekli işlemlerin yapıldığı yerlerdir. Öğrencinin zihnindeki şemaların zengin ve gelişmiş olması alınan bilgilerin daha kolay özümlemesini sağlamaktadır. Bu anlayış otorite kavramına da yansımakta ve eğitim sürecinde zihinsel şema geliştiren uygulamalara ağırlık verilmektedir. Bu amaçla serbest uygulamalara daha fazla yönelmeler görülmektedir. Serbest otorite anlayışı önerilmektedir.

3.3.Yapılandırıcı Yaklaşım

Bu yaklaşımda eğitim, bireyin ön bilgileriyle yeni bilgileri birleştirdiği, anlamlandırdığı ve zihinde yapılandırdığı bir süreçtir. Bu yaklaşımda öğrencilerin çeşitli etkinliklerle keşfederek öğrenmeleri, zihinsel süreç ve becerileri geliştirmeleri üzerinde durulmaktadır. Uygulamada gözlem ve inceleme yapma, sorular sorma, merak uyandırma, etkinliklere aktif katılma, işbirlikli öğrenme gibi çeşitli çalışmalara önem verilmektedir. Böylece öğrencilere “öğrenmeyi öğretme” amaçlanmaktadır (Güneş, 2015). Bir başka ifadeyle bireyin zihinsel işlem ve süreçlerini geliştirerek öğrenme becerileri ile kapasitesi geliştirilmeye çalışılmaktadır. Bu süreçte sadece belirli disiplinlere ait içeriği öğretmeye değil düşünme, anlama, sorgulama, sorun çözme gibi zihinsel becerileri geliştirmeye de ağırlık verilmektedir. Öğrencilere öğrenmeyi öğrenme, girişimci olma, sorumluluk üstlenme, kendi kararlarını verme, kendini yönetme gibi görevler yüklenmektedir. Bu anlayış otorite uygulamalarına da yansımakta ve eğitim sürecinde öğrencinin çeşitli bilgi ve becerileri geliştiren eğitici otorite anlayışına ağırlık verilmektedir.

IV. EĞİTSEL OTORİTE UYGULAMALARI

Okulda öğrenciler sadece yeni bilgiler öğrenmekle kalmamakta aynı zamanda çeşitli beceriler de geliştirmektedir. Bunlar arkadaşlarıyla birlikte çalışma, kurallara uyma, kendini kontrol etme, sorumluluk üstlenme, paylaşma, dil ve zihinsel becerilerini geliştirme gibi sıralanmaktadır. Bu bilgi ve becerileri geliştirme sürecinde eğitsel otoriteye ihtiyaç duyulmaktadır. J. Pain ve P. Béranger (1998) sınıfta eğitsel otoritenin işlevlerini;

- Yasa ve yönetmelikler çerçevesinde birlikte yaşama ve sosyalleşme,

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/2 Winter 2016

- Öğrencileri zihinsel ve fiziksel yönden koruma,
- Karşılıklı saygı,
- Sözlü ve fiziksel şiddeti azaltma, her türlü ayrımcılığı ve dışlanmayı önleme,
- Öğrencilere rehberlik yapma, yönlendirme, öğrenme sorumluluğu verme,
- Bağımsız öğrenme ve öğrencilerin kendilerini geliştirmelerine yardım etme,

olarak özetlediler (Béranger, Pain,1998). Eğitsel otorite öğrencileri amaçsız hareket etmekten uzaklaştırmakta, kurallar ve sevgi arasında denge kurmakta, girişimciliği artırmakta, kişiye saygıyı, iyilik ve adaleti öncelemekte, şiddete ve haksızlığa karşı çıkmaktadır (Guérin,2001). Ancak eğitsel otoriteyi sınıfta iyi uygulamak için bazı kurallara dikkat edilmelidir. Bunlar öğretmen ve öğrenci boyutu olarak aşağıda verilmektedir.

4.1.Öğretmen Boyutu

Günümüz eğitim anlayışı olan yapılandırıcı yaklaşımda öğrencilerin davranışları yerine zihnini geliştirmeye ağırlık verilmektedir. Öğrenciyi merkeze alan bu yaklaşımda öğrencinin zihnini geliştirmesi, etkili ve verimli kullanmasına önem verilmesi gerekmektedir. Bunun için öğrencilere düşünme, anlama, sorgulama, sorun çözme, değerlendirme gibi çeşitli zihinsel beceriler öğretilmektedir. Bu süreçte sınıfta uyulacak kuralların, öğretmen ve öğrencilerle birlikte saptanması ve uygulanması istenmektedir. Sınıfta istenmeyen davranışların emir ya da zor kullanılarak değil zihinsel, duygusal ve sosyal denetimlerle önlenmesi beklenmektedir. Öğrencilerin kendi kendilerini yönetmelerine ağırlık verilmektedir. Bu süreçte öğretmenin eğitsel otoritesini iyi kullanması beklenmektedir. Bilindiği gibi öğretmen sınıfta görevini yürütürken bazı güç kaynaklarından yararlanmaktadır. Bunları birbirine karıştırmaması gerekmektedir. Öğretmenin güç kaynakları aşağıda açıklanmaktadır.

4.1.1. Güç Kaynakları: Öğretmen sınıfta eğitim görevini yürütürken bazı güç kaynaklarından yararlanmaktadır. Legault (1993), öğretmenin güç kaynaklarını 4 grupta toplamaktadır. Bunlar iletişim gücü, uzmanlık gücü, yasal güç ve cezalandırma gücü olmaktadır.

- *İletişim Gücü:* Öğretmenin öğrencilerle iletişim, etkileşim ve işbirliği yapmasına dayalı bir güçtür. Bu işlemleri yaptıkça güç kaynaklarını zenginleştirir ve iyi kullanır.
- *Uzmanlık Gücü:* Bu güç öğretmenin konusunda uzman olması, içeriği iyi sunması ve uygun örnekler vermesiyle ilgilidir. Öğretmen gücünü alan, meslek ve genel kültür bilgisinden almaktadır.
- *Yasal Güç:* Bu gücü öğretmen yasal metinler, görev, öğrencilerden sorumlu olma, onların gelişiminden sorumlu olma gibi kaynaklardan almaktadır.
- *Cezalandırma Gücü:* Bu güç iyi eğitim vermek için kullanılmaktadır ancak etkisi kısa sürmektedir (Legault,1993,Güneş,2015).

Öğretmen eğitim sürecinde bu güç kaynaklarından iletişim ve uzmanlık gücüne daha fazla ağırlık vermesi eğitsel otoritesinin sürekliliği açısından önerilmektedir.

4.1.2. Sınıf Uygulamaları: Öğretmenin sınıfta uyguladığı eğitsel otoritenin etkili olması için bazı kurallara dikkat edilmesi gerekmektedir. Bunlar, öğrencileri iyi tanıma, değer verme, rehberlik etme, eğitsel iletişim kurma ve örnek olma olarak sıralanmaktadır. Bunlar aşağıda açıklanmaktadır.

Öğrencileri tanıma: Eğitsel otoritenin etkisi için öğretmen öğrencileri iyi tanımak zorundadır. Öğrencilerin okula boş olarak gelmedikleri, bazı bilgilere sahip oldukları ve kendisi dışında çeşitli kaynaklardan bilgiye ulaştıklarını kabul etmelidir.

Güdüleme ve değer verme: Öğretmen öğrencileri önemsemek, onları dinlemek, söylediklerini dikkate almak ve her birine değer vermek zorundadır. Sınıfta uyulacak kural ve ilkeleri öğrencilerle birlikte belirlemek, onlarla işbirliği yapmak, demokratik davranmak, derse katılımlarını sağlamak durumundadır. Sınıfta her öğrencinin görüşünü dikkate alma ve değerlendirme saygıyı getirmekte, kuralların uygulanmasını kolaylaştırmaktadır. Bu süreçte öğrenmeye güdülemek için bazı kuralların hatırlatılması yeterli değildir. Öğrenme için yeterli güdülenme yoksa ve bu durum öğrenci için anlamlı değilse sonuç alınmaz. Öğrenci neyin adına, hangi amaç uğruna, hangi sonuçları almak için çalışacaktır? Öğrenme amacı ortaya iyi konulmalı, öğrenciler cesaretlendirilmeli, büyümekten, öne çıkmaktan ve gelişmekten korkmamalıdır.

Kural ve yönergeleri belirleme: Otorite açık ve net olarak belirlenmiş, herkes tarafından kabul edilen, değerlendirilen ve güncellenen kurallardan geçmektedir. Bu kuralların iyileştirici ve eğitici olması gerekir. Aksi takdirde kurallara saygı duyulmaz.

Çatışmaları çözme: Eğitsel otorite öğretmenin öğrencilere eşlik etme, onları dinleme ve kapasitelerini harekete geçirme becerilerine bağlıdır. Derste öğrencilere “Hareket etme! Dikkatini ver!” diyerek sonuç almak mümkün değildir. Öğretmen öğrenme güçlüklerini belirlemeli, öfkelenmemeli, öç almaya kalkmamalı, saygı duymalı, öğrencinin kendini ifade etmesine fırsat vermeli, sürprizlere hazır olmalı, hataları incelemeli, zıtlasma anlarını, şiddet anlarını belirlemelidir. Acil durumları bekletmemeli, eğitsel otoriteyi iyi kullanmalıdır.

Olumsuzlukları kişiselleştirmeme: Otorite eksikliği kişilerin başarısızlığı olarak yaşanmaktadır. Öğretmen ona uyulmadığına, öğrencilerin kendini sevmediğine, kendini istemediği fikrine takılmamalıdır. Otorite kayıpları kişisel değildir. Yalnızca öğrencilerin sorumlu olmasıyla işin içinden çıkmayla açıklanamaz. Bu tür savunmalar doğru değildir. İletişim krizleri eğitsel otorite durumlarını zorlaştırır. Öğretmenin eğitsel otoriteyi kurmak için çalışması gerekir (Guérin,2001).

Rehberlik etme: Öğretmen öğrenme sürecinde öğrencilere rehberlik etmelidir. Onların bilgilerini düzenlemesine, zihninde yapılandırmasına ve dünyayı anlamasına yardım etmek zorundadır. Ancak bu şekilde bir uzman olur. Öğretmen sadece bilgi değil eğitimin de uzmanı olmalıdır. Öğrencilere güven vermeli, aktardığı bilgilerle onları etkilemeli ve böylece eğitsel otoritesini ortaya koymalıdır.

İletişim kurma: Öğretmen eğitsel otorite için öğrencilerle iletişim kurmak zorundadır. İletişim, öğrenmenin anahtarıdır. Öğrencilerin öğrenme, bağımsız düşünme, sorgulama, sorun çözme gibi zihinsel becerilerini geliştirmek için kullanılmaktadır. İletişim sürecinde öğrenciler görüşlerini açıklamalı, katılmadığı yönleri nedenleriyle belirtmeli ve öneriler getirmelidir. Öğretmen sınıfta ilişkilerin demokratik olmasına dikkat etmeli, bir danışman rolü üstlenerek etkili iletişim kurmalı ve öğrencilerin öne sürdükleri fikirleri önemsemelidir. Öğretmen sınıfta bir düşünceyi nezaketle ifade edebileceği gibi kaba bir dille de söyleyebilir. Eğitsel otorite için öğretmen-öğrenci iletişimi sevgi ve saygıya dayanmalı ve ölçülü olmalıdır.

Örnek olma: Öğretmen öğrencilere örnek olmalı, danışılan ve güvenilen bir kişi olmalıdır. Bu şekilde öğrencileri öğrenmeye yönlendirebilir, geleceği gösterebilir, hedef belirleyebilir ve saygı duyulan biri olur (Academie Guadeloupe, 2015).

Görüldüğü gibi eğitsel otorite öğretmenin sınıfta eğitim anlayışını çevreleyen ince çizgiler olmaktadır. Bu çizgiler eğitim amaçları, mantık ve sağduyu doğrultusunda belirlenmelidir. Öğrenci sınıfta neleri yapması veya yapmaması gerektiğini bu ince çizgilere göre belirlemektedir.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/2 Winter 2016

Öğrencilerin baş etmekte en çok zorlandığı durumlar belirsizlik durumlarıdır. Yani sınıf kuralları ve öğretmen öğrenci ilişkilerinde belirsizliklerin olması öğrencileri olumsuz etkilemektedir. Diğer taraftan iletişim sürecinde öğrencilere yönelik eleştirilerin oranı övgülerden fazla olması sınıfta sorunları artırmaktadır. Sınıf kurallarının rast gele uygulanması ise öğrencileri eğitsel otoriteye duyarsızlaştırmaktadır. Böyle durumlarda kurallar yeniden düzenlenmelidir. Bu süreçte öğretmen ve öğrenciler birlikte ortak kararlar almalı ve uygulamalıdır. Bunlar eğitsel otoritenin güncellenmesi ve sürdürülmesine katkı sağlamaktadır.

4.2. Öğrenci Boyutu

Eğitsel otorite açısından sınıfta öğretmen ve öğrenciler arası iletişim büyük önem taşımaktadır. Öğrenciler sınıfta konuşarak öğrenimlerini sürdürürler. Ayrıca birbirlerinin bilgi, görgü ve deneyimleri ile çalışma yöntem ve tekniklerinden yararlanırlar. Etkili bir iletişim kurma öğrencileri başarı ve verimliliğe götürmektedir. Öğretmenlerin bu konuya dikkat etmeleri ve özen göstermeleri gerekmektedir. Bunların başında öğrencilerin kendini ifade etmeleri gelmektedir.

Kendini ifade etme: Öğrenci eğitsel ilişkileri nasıl hissediyor, sınıfta yaşadıklarını ve gördüklerini nasıl anlıyor, ne istediğini ve istemediğini ve neden istemediğini biliyor mu? İletişim, öğrencinin zihinsel süreçlerini geliştirmesine ve netleştirmesine katkı sağlar. Öğrenci geliştirdiği zihinsel süreç ve düşüncelerini diğerleriyle iletişime girdiğinde kullanır. Öğretmen öğrencinin sürekli iletişim kurmasını ve düşündüklerini söylemesi için özendirmelidir.

Başkalarına saygı duyma: Eğitsel otorite eğitsel ilişkilere bağlıdır. Bu süreçte demokratik ilişkilere ve saygıya yer verilmeli, öğrencilere iletişim ve etkileşim sürecinde başkalarına saygı duyma öğretilmelidir. Dünya değişiyor buna paralel eğitim anlayışı, okul kavramı ve eğitim etkinlikleri de değişiyor. Bu süreçte öğretmen etkili ve aktif iletişim kurmalı, öğrencilere yaşadıkları toplumda güven ve güç vermeli, başkalarına saygı duymalarını sağlamalıdır. Aksi takdirde öğrencilerin günlük hayatta sorunlar yaşamaları kaçınılmaz olacaktır(Academie Guadeloupe, 2015).

Sonuç

Ülkemizde uzun yıllar davranışçı eğitim yaklaşımı uygulanmıştır. Öğretim programlarında davranışçı yaklaşımın gereği olarak çeşitli davranışlar sıralanmış ve öğrencilere bu davranışlar öğretilmeye çalışılmıştır. Bu anlayış otorite anlayışında da sürdürülmüş, uzun yıllar ceza ve ödül sistemi uygulanarak öğrencilerin davranışları değiştirilmeye çalışılmıştır. Bu sırada bilgi ve teknolojik araçlar hızla gelişmeye, öğrenciler de çeşitli kaynaklardan güncel bilgilere ulaşmaya başlamışlardır Bu süreç eğitsel otoritenin giderek zayıflamasına ve değer kaybına neden olmuştur.

Ardından 2005 yılında hazırlanan öğretim programlarında yapılandırıcı yaklaşım temele alınmış, öğrencilerin dil, zihinsel, sosyal ve duygusal becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçları gerçekleştirmek için çeşitli kazanımlar belirlenmiş, derslerin öğrenme öğretme sürecinde etkinliklere yer verilmiştir. Öğretmenin eğitsel otoritesi için öğrencileri iyi tanıması, rehberlik etmesi, etkili iletişim kurması ve örnek olması istenmiştir. Ancak hâlâ çocuk ve gençlerin eğitiminde bazı öğretmenlerin baskıcı, bazılarının serbest, bazılarının de eğitici otorite uyguladığı görülmektedir. Dileğimiz bütün öğretmenlerin eğitsel otorite anlayışını benimsemesi, öğrencilerimizin üst düzeyde gelişmesi, ülkemizin geleceğine yön verecek düşünen, anlayan, sorgulayan ve sorun çözen bireylerin yetiştirilmesidir.

KAYNAKÇA

- Academie Guadeloupe (2015).Les Enjeux de L'autorite Educative,http://www.ac_guadeloupe.fr/sites/default/files/documents/autorit_ducative_1_pdf_56575.pdf
- Bal, Hüseyin.(2014). *Siyaset Teorisinde 'Otorite' Kavramı*, Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 9/2 Winter 2014, p. 247-255
- Béranger, P, Pain, J. (1998). *L'autorité et l'école: fin de système*, Ville École Intégration n° 112 - mars 1998 MENRT, CNDP
- Guérin, Véronique(2001).*A quoi sert l'autorité? S'affirmer - respecter – coopérer*, Edition Chronique Sociale (2001) - ISBN: 2-7475-2270-9
- Güneş, Fırdevs (2015). *Sınıf Yönetimi Yaklaşım ve Modeller*, Pegem A Yayınları.
- Legault, J.-P. (1993). *La gestion disciplinaire de la classe*. Montréal: Logiques.
- Prairat, Eirick.(2011).*La sanction en éducation*, 1 vol., 5e éd., Que sais-je? n° 3684 Paris: Presses universitaires de France.
- Prairat, Eirick, (2016). *Autorité et respect en éducation*, *Le Portique* [En ligne], consulté le 01 janvier 2016. URL: <http://leportique.revues.org/562>
- Robbes B. (2009). *Exercer une autorité éducative: principes d'action et dispositifs de formation possibles pour les professeurs*, Cahiers Pédagogiques, No: 472, France
- Robbes, B. (2007). *Du mythe de l'autorité naturelle à l'autorité éducative de l'enseignant: des savoirs à construire entre représentation et action*. Thèse de doctorat en Sciences de l'Education non publiée, Université Paris X, Nanterre.
- Robbes, B. (2006). *Les trois conceptions actuelles de l'autorité*. Site du CRAP Cahiers pédagogiques.www.cahierspedagogiques.com/art_imprim.php3?id_article=2283
- Ténédor, Marine (2012).*L'autorité de l'enseignant: des représentations à la réalité des pratiques* IUFM Centre Val de Loire, Université d'Orléans

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

- Güneş, F., (2016). “Eğitsel Otorite ve Geleceğe Yön Verme / Educational Authority and Directing Future”, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Hayati Akyol Armağanı), Volume 11/2 Winter 2016, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9196>, p. 535-548.